

ELEKTRONISKĀS SMĒĶĒŠANAS IERĪCES, TO UZPILDES TVERTNES UN ŠĶIDRUMI (APRITES PRASĪBAS)

TVĒRUMS

Prasības elektronisko smēķēšanas ierīču un to uzpildes tvertņu, kā arī šķidrumu laišanai tirgū (tirdzniecībai) reglamentē Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likums (turpmāk – Tabakas likums).

LATVIJAS TIESĪBU AKTI

- [Tabakas likums](#)
- Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumi Nr.440 "[Kārtība, kādā sniedz un apstrādā informāciju par tabakas izstrādājumiem, tabakas aizstājējproduktiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem](#)"
- Ministru kabineta 2016. gada 17. maija noteikumos Nr. 306 "[Noteikumi par prasībām uz iepakojumiem izvietojamiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību](#)"
- Ministru kabineta 2016. gada 6. septembra noteikumi Nr. 593 "[Kārtība, kādā komersants paziņo par tabakas aizstājējproduktu, elektronisko cigarešu un elektronisko cigarešu uzpildes flakonu tirdzniecības uzsākšanu](#)"
- Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumi Nr. 24 "[Veselības inspekcijas maksas pakalpojuma cenrādis](#)"
- Ministru kabineta noteikumi Nr.441 "[Elektronisko smēķēšanas ierīču uzpildes mehānisma tehniskie standarti](#)"

IEPRIEKŠĒJA ATĻAUJA

Pirms elektronisko cigarešu produkta laišanas tirgū nav nepieciešama speciāla atļauja vai licence, bet ir jābūt veiktai paziņošanai.

Komersantam, pirms elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu laišanas tirgū uzsākšanas ir jāpārlicinās, ka to ražotājs vai importētājs ir Veselības inspekcijai iesniedzis nepieciešamos datus par šiem produktiem un veicis samaksu saskaņā ar Veselības inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādi.

Latvijā reģistrēts komersants, kurš nodarbojas ar elektronisko cigarešu un uzpildes flakonu tirdzniecību, pirms šādu produktu pārdošanas uzsākšanu informē Veselības inspekciju par tirdzniecības vietu.

Ražotāji un importētāji sniedz Veselības inspekcijai informāciju par elektroniskajām cigaretēm un uzpildes flakoniem, kas jau laisti tirgū, un par elektroniskajām cigaretēm un uzpildes flakoniem, kurus plānots laist tirgū vai kuriem tiek mainīts sastāvs.

Kārtību, kādā komersants pirms elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu tirdzniecības uzsākšanas ziņo par to Veselības inspekcijai, nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.593 "[Kārtība, kādā komersants paziņo par elektronisko cigarešu un elektronisko cigarešu uzpildes flakonu tirdzniecības uzsākšanu](#)".

Atbildīgā iestāde, kurai ziņot par tirdzniecības vietu pirms elektronisko cigarešu un uzpildes flakonu tirdzniecības ir Veselības inspekcija, tālr.: +371 67081600 , e-pasts: vi@vi.gov.lv

KONTAKTI

PAR NOTEIKUMIEM ATBILDĪGĀ IESTĀDE

Latvijas Republikas Veselības ministrija

Mājaslapas adrese: www.vm.gov.lv

Tālr.: +371 67876000

TIRGUS UZRAUDZĪBAS IESTĀDE

Veselības inspekcija

Mājaslapas adrese: www.vi.gov.lv

Tālr.: +371 67081600

E-pasts: vi@vi.gov.lv

GALVENĀS PRASĪBAS TIRGUS DALĪBNIEKIEM

Likumā lietotie termini

Salīdzinot ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/40/ES (turpmāk – Tabakas direktīva), Tabakas likumā tiek definētas ne tikai elektroniskās cigaretes un uzpildes flakoni, bet arī elektroniskās ierīces un tilpnes.

1. Elektroniskā smēķēšanas ierīce ir:

- a) elektroniskā cigarete, kas ir izstrādājums vai šā izstrādājuma daļa, ieskaitot kapsulu, rezervuāru un ierīci bez kapsulas vai rezervuāra, kuru var izmantot, lai caur iemuti ieelpotu nikotīnu saturošu tvaiku, un kas var būt vienreizējas lietošanas vai uzpildāma ar uzpildes flakonu un rezervuāru, vai uzlādējama ar vienreizējas lietošanas kapsulām;
- b) elektroniska ierīce, kas ir izstrādājums vai šā izstrādājuma daļa, ieskaitot kapsulu, rezervuāru un ierīci bez kapsulas vai rezervuāra, kuru var izmantot, lai caur iemuti ieelpotu nikotīnu nesaturošu tvaiku, un kas var būt vienreizējas lietošanas vai uzpildāma ar tilpni, kurā iepildīts nikotīnu nesaturošs šķidrums, un rezervuāru, vai uzlādējama ar vienreizējas lietošanas kapsulām.
- c) elektroniska karsēšanas ierīce, kas ir izstrādājums vai šā izstrādājuma daļa, kura paredzēta jaunieviesta tabakas izstrādājuma, tabakas aizstājējprodukta, augu smēķēšanas produkta vai cita produkta (izņemot ārstniecības līdzekļus) lietošanai, lai caur iemuti ieelpotu nikotīnu saturošu vai nesaturošu tvaiku;

2. Uzpildes tvertne ir:

- a) uzpildes flakons, kurā iepildīts nikotīnu saturošs šķidrums, ko var izmantot, lai atkārtoti uzpildītu elektronisko cigaretī;
- b) tilpne, kurā iepildīts nikotīnu nesaturošs šķidrums, ko var izmantot, lai atkārtoti uzpildītu elektronisko smēķēšanas ierīci.

Ierobežojumi elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu laišanai tirgū

1. Aizliegts laist tirgū:

- 1) elektroniskās cigaretes un uzpildes flakonus, par kuriem nav iesniegta informācija atbilstoši Tabakas likuma 5.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajam un nav veikta samaksa par sniegtās informācijas apstrādi saskaņā ar Veselības inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādi;
- 2) elektroniskās smēķēšanas ierīces, uzpildes tvertnes, kas neatbilst Tabakas likuma prasībām.
- 3) **no 2025.gada 1.janvāra** elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus, kas satur aromatizētājus, izņemot aromatizētājus, kas rada tabakas smaržu vai garšu. Atļautie aromatizētāji, kas rada tabakas smaržu vai garšu, ir noteikti Tabakas likuma pielikumā;

2. Elektroniskās smēķēšanas ierīces, uzpildes tvertnes un nikotīnu saturošu vai nesaturošu šķidrumu atļauts laist tirgū tikai tādā gadījumā, ja tie atbilst šādām prasībām:

1) nikotīnu saturošs vai nesaturošs šķidrums ir pildīts īpaši tam paredzētās uzpildes tvertnēs, kuru maksimālais tilpums ir 10 mililitri, vai vienreizējas lietošanas elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs, vai vienreizējas lietošanas kapsulās un šādu kapsulu vai elektronisko smēķēšanas ierīču rezervuāru tilpums nepārsniedz 2 mililitrus;

2) nikotīnu saturošs vai nesaturošs šķidrums **nesatur** Tabakas likuma 3.panta otrās daļas 1., 2., 3., 4. un 5.punktā norādītās piedevas:

- 1) vitamīni vai citas piedevas, kas rada iespaidu, ka izstrādājums ir labvēlīgs veselībai vai samazina veselības apdraudējumu;
- 2) kofeīns vai taurīns, vai citas piedevas un stimulējoši savienojumi, kas tiek saistīti ar enerģiju un vitalitāti;
- 3) piedevas, kas ietekmē emisiju krāsu;
- 4) piedevas, kas atvieglo ieelpošanu vai nikotīna uzņemšanu, tajā skaitā mentols, tā analogi un geraniols;
- 5) piedevas, kam nesadedzinātām piemīt kancerogēnas, mutagēnas un reproduktīvajai sistēmai toksiskas īpašības;

3) nikotīnu saturoša vai nesaturoša šķidruma ražošanā tiek izmantotas vienīgi augstas tīrības sastāvdaļas. Jebkuras citas vielas (izņemot vielas, kas ir elektroniskajā cigaretē vai uzpildes flakonā, vai izplūdēs, kuras rodas elektronisko cigarešu lietošanas rezultātā), par kurām nav paziņots saskaņā ar šī likuma 5.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto, nikotīnu saturošā vai nesaturošā šķidrumā ir vienīgi piejaukumu līmenī, ja ražošanā no tām nav tehniski iespējams izvairīties;

4) nikotīnu saturošā vai nesaturošā šķidrumā tiek izmantotas vienīgi tādas sastāvdaļas, kuras nedz uzkarsētā, nedz neuzkarsētā veidā nerada apdraudējumu cilvēku veselībai. Šis punkts neattiecas uz nikotīnu;

5) elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes ir drošas bērniem un izturīgas pret manipulācijām, aizsargātas pret uzlaušanu un noplūdi, tām ir mehānisms, kas nodrošina uzpildi bez noplūdes. Uzpildes mehānisma tehniskos standartus nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.441 "Elektronisko smēķēšanas ierīču uzpildes mehānisma tehniskie standarti".

Tehniskās prasības ar uzpildes tvertni uzpildāmu elektronisko smēķēšanas ierīču uzpildes mehānismiem

Elektroniskās smēķēšanas ierīces uzpildes mehānismam jāatbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

1) uzpildes mehānismam izmanto uzpildes tvertni, kas sastāv no droši piestiprināta vismaz 9 milimetrus gara uzgaļa, kurš ir viegli ievietojams attiecīgās uzpildāmās elektroniskās smēķēšanas ierīces rezervuāra atverē un ir šaurāks nekā attiecīgā rezervuāra atvere, un plūsmas regulēšanas mehānisma, kas, novietots vertikālā stāvoklī un pakļauts atmosfēras spiedienam 20° C (±5° C) temperatūrā, ļauj izplūst ne vairāk kā 20 nikotīnu saturoša vai nikotīnu nesaturoša šķidruma pilieniem minūtē;

2) uzpildes mehānisms darbojas ar speciālu savienojuma sistēmu (doksistēmu), kas nikotīnu saturošam vai nikotīnu nesaturošam šķidrumam no uzpildes tvertnes ļauj izplūst uzpildāmās elektroniskās smēķēšanas ierīces rezervuārā tikai tad, kad uzpildes tvertne ir savienota ar uzpildāmo elektronisko smēķēšanas ierīci.

Lietošanas instrukcijai jāatbilst šādiem nosacījumiem:

1) pievienotajā lietošanas instrukcijā ar shematiskiem attēliem norāda uzpildes tvertnes uzgaļa platumu vai rezervuāra atveres platumu;

2) ja uzpildāmās elektroniskās smēķēšanas ierīces uzpildes mehānisms darbojas ar speciālu savienojuma sistēmu (doksistēmu), pievienotajā lietošanas instrukcijā ar shematiskiem attēliem norāda speciālās savienojuma sistēmas (doksistēmas) veidus, ar kuriem ir saderīga attiecīgā ierīce un uzpildes tvertne.

Elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu noformējums un iepakojuma vienību izskats un saturs

1. Uz elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma aizliegts izvietot tādus elementus (piemēram, uzrakstus, simbolus, nosaukumus, preču zīmes, grafiskas vai citas zīmes), kas:

- 1) popularizē elektroniskās smēķēšanas ierīces vai uzpildes tvertnes vai veicina to patēriņu, radot kļūdainu iespaidu par attiecīgo elektronisko smēķēšanas ierīču vai uzpildes tvertņu īpašībām, ietekmi uz veselību, apdraudējumiem vai emisijām;
- 2) ietver informāciju par nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda saturu, izņemot informāciju par nikotīnu, kas norādīta saskaņā ar 6. panta piektās daļas 1.punktu;
- 3) liek domāt, ka konkrētā elektroniskā smēķēšanas ierīce vai uzpildes tvertne ir nekaitīgāks par citiem vai ka ar tiem tiecas samazināt atsevišķu kaitīgu dūmu sastāvdaļu ietekmi, vai ka tiem ir vitalizējošas, enerģizējošas, ārstnieciskas, jaunību saglabājošas, dabiskas, organiskas īpašības, vai ka tie citādi labvēlīgi ietekmē veselību vai dzīvesstilu;
- 4) atsaucas uz garšu, smaržu, jebkādiem aromatizētājiem vai citām piedevām vai to trūkumu, izņemot informāciju par aromatizētājiem, kas norādīta saskaņā ar 6. panta piektās daļas 1.punktu;
- 5) atgādina pārtikas vai kosmētikas produktu;
- 6) liek domāt, ka konkrētajam izstrādājumam ir labāka bioloģiskās sadalīšanās spēja vai citas videi labvēlīgas īpašības.
- 7) rada ekonomiska ieguvuma iespaidu, piemēram, iekļaujot atlaižu kuponus, piedāvājot atlaides, informāciju par bezmaksas izplatīšanu, piedāvājumu iegādāties vairākas iepakojuma vienības par zemāku cenu un citus līdzīgus piedāvājumus.

2. Uz elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir norādāma šāda informācija:

- 1) visu izstrādājumā iekļauto sastāvdaļu saraksts dilstošā secībā un nikotīna saturs un daudzums izstrādājumā un katrā devā;
- 2) partijas numurs;
- 3) ieteikums izstrādājumu glabāt bērniem nepieejamā vietā.

3. Katrai elektronisko smēķēšanas ierīču vienībai un uzpildes tvertnei pievieno informatīvu lapiņu, kas satur:

- 1) norādījumus par izstrādājuma lietošanu un glabāšanu, tostarp norādi, ka izstrādājumu nav ieteicams lietot jauniešiem un nesmēķētājiem;
- 2) informāciju par kontrindikācijām;
- 3) brīdinājumus īpašām riska grupām;
- 4) informāciju par iespējamu nevēlamu iedarbību;
- 5) informāciju par pieraduma izraisīšanu un toksiskumu;
- 6) ražotāja vai importētāja un juridisko vai fizisko personu kontaktinformāciju Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonā.

4. Uz elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir aizliegts:

- 1) attēlot Latvijas valsts simbolus;
- 2) attēlot fiziskās personas, izņemot tās fiziskās personas, kuras attēlotas uz kombinētajiem brīdinājumiem;
- 3) izmantot animācijas tēlus.

4. Uz katras elektroniskās cigaretes un uzpildes flakona iepakojuma vienības un ārējā iepakojuma ir drukāts brīdinājums par ietekmi uz veselību (Tabakas likuma 7. panta piektā daļa):

„Šis izstrādājums satur nikotīnu, kas ir stipru pieradumu izraisoša viela.” Jāņem vērā, ka:

Brīdinājums ir izvietots uz divām lielākajām virsmām un tas nedrīkst būt pārfrāzēts;

Brīdinājums ir izvietots paralēli galvenajam tekstam uz šim brīdinājumam paredzētās virsmas;

Brīdinājums ir drukāts ar melnu krāsu Helvetica treknrakstā uz balta fona, izvietots tam paredzētās virsmas centrā;

Brīdinājums sedz 30% no virsmas, uz kuras tas uzdrukāts.

1. Brīdinājumu par ietekmi uz veselību noformēšanas un novietošanas prasības uz iepakojuma nosaka Ministru kabineta 2016. gada 17. maija noteikumi Nr. 306 „Noteikumi par prasībām uz iepakojumiem izvietojamiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību”.

Elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu aprites kārtība

1. Atsaucoties uz Tabakas likuma 8. pantu, elektroniskajām smēķēšanas ierīcēm un uzpildes tvertnēm ir tādi paši pārdošanas ierobežojumi kā tabakas izstrādājumiem un augu smēķēšanas produktiem.

2. Elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes no 2025. gada 1. janvāra ir aizliegts pārdot personām, kas ir jaunākas par 20 gadiem.

3. Elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes ir aizliegts pārdot patērētājam un patērētājam aizliegts tās iegādāties izmantojot distances saziņas līdzekļus (distances līgums, tiešsaiste, interneta vietne, mobilā aplikācija, elektroniskais pasts, tālrunis, TV veikals, katalogs u.tml.) tajā skaitā ārpus Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts teritorijas

4. Mazumtirdzniecības vietās ir aizliegts izvietot elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes un to preču zīmes tā, ka pircēji var redzēt šīs ierīces vai to preču zīmes. Aizliegums neattiecas uz specializētām mazumtirdzniecības vietām, ja šīs mazumtirdzniecības vietas atrodas konstruktīvi nodalītās telpās ar atsevišķu ieeju un elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes un to preču zīmes nav redzamas ārpus attiecīgās mazumtirdzniecības vietas. Elektronisko smēķēšanas ierīču un uzpildes tvertņu mazumtirdzniecības vietas, kuras atrodas lielveikalos vai tirdzniecības centros, nav uzskatāmas par specializētām mazumtirdzniecības vietām.

Papildus informācija: <https://www.vi.gov.lv/lv/tabakas-izstradajumi-augu-smekesanas-produkti-elektroniskas-smekesanas-ierices-un-uzpildes-skidrumi>